

NR 85/2014

**PREFERENCJE PARTYJNE PO WYBORACH
DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO**

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 14 stycznia 2014 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Niedawne wybory do Parlamentu Europejskiego, które zgromadziły przy urnach wyborczych zaledwie niespełna 24% uprawnionych do głosowania, nie spowodowały wzrostu zainteresowania udziałem w głosowaniu do Sejmu i Senatu. Gdyby wybory parlamentarne odbywały się na początku czerwca, uczestniczyłyby w nich – według deklaracji badanych – niewiele więcej niż połowa dorosłych Polaków (52%)¹.

Tabela 1

Deklaracje uczestnictwa w potencjalnych wyborach parlamentarnych	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2013									2014				
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	w procentach													
Na pewno wziął(ęła)bym w nich udział	54	54	59	52	54	57	54	54	58	54	57	52	51	52
Nie wiem, czy wziął(ęła)bym w nich udział	16	19	15	19	18	15	18	16	18	18	18	18	18	16
Na pewno nie wziął(ęła)bym w nich udziału	29	27	26	28	28	28	28	30	24	28	25	30	31	32

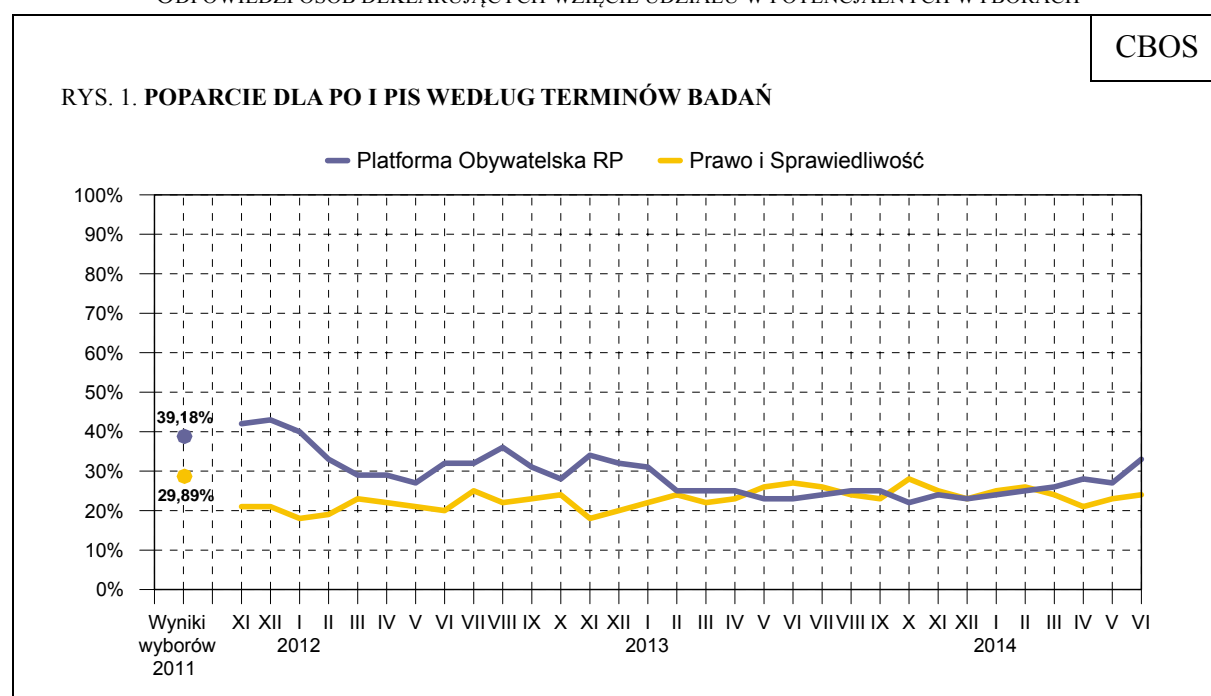
Wybory europejskie nie zwiększyły mobilizacji wyborczej Polaków, wpłynęły jednak – jak można sądzić – na układ preferencji partyjnych. Wygrana PO w wyborach europejskich przełożyła się na wzrost deklaracji poparcia dla tej partii w krajowych wyborach parlamentarnych. Chęć głosowania na partię Donalda Tuska wyraża obecnie 32% zdeklarowanych uczestników wyborów do Sejmu i Senatu, o 5 punktów procentowych więcej niż na początku maja. Poparcie dla głównego politycznego konkurenta PO – PiS utrzymuje się na poziomie zbliżonym do ubiegłomiesięcznego i sięga 24%. Tym samym przewaga PO nad PiS zwiększyła się z 4 do 8 punktów procentowych.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (289) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 5–11 czerwca 2014 roku na liczącej 1044 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Pozostałe ugrupowania mają zdecydowanie mniejsze grono zwolenników. Zgodnie z obecnymi deklaracjami ankietowanych, swoich posłów do Sejmu wprowadziłyby jeszcze trzy partie: PSL (z poparciem 6%), SLD oraz Nowa Prawica Janusza Korwin-Mikkego (po 5%). Wyniki ludowców i Nowej Prawicy są zbliżone do uzyskiwanych przez te ugrupowania w ostatnich miesiącach, natomiast wyraźnie niższy poziom poparcia dla SLD (w stosunku do maja aż o 4 punkty) może zaskakiwać. Ostatni raz tak niski odsetek deklarujących zamiar głosowania na SLD notowaliśmy niedługo po ostatnich wyborach parlamentarnych – na przełomie 2011 i 2012 roku.

Spośród pozostałych ugrupowań stosunkowo najwięcej zwolenników ma Solidarna Polska Zbigniewa Ziobry (3%). Mniej sympatyków znalazły Twój Ruch oraz Polska Razem Jarosława Gowina (po 1%).

ODPOWIEDZI OSÓB DEKLARUJĄCYCH WZIĘCIE UDZIAŁU W POTENCJALNYCH WYBORACH

Po wyborach zmniejszył się odsetek wyborców niezdecydowanych – osób, które deklarują udział w głosowaniu do Sejmu i Senatu, ale nie mają jasno określonych preferencji partyjnych. Brak sprecyzowanych sympatii partyjnych deklaruje co piąty badany (o 4 punkty procentowe mniej niż w maju).

Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu, to na kandydata której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach**																			
	2012		2013												2014					
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	w procentach																			
Platforma Obywatelska RP	34	32	31	25	25	25	23	23	24	25	25	22	24	23	24	25	26	28	27	32
Prawo i Sprawiedliwość	18	20	22	24	22	23	26	27	26	24	23	28	25	23	25	26	24	21	23	24
Polskie Stronnictwo Ludowe	7	8	6	8	6	6	6	6	5	5	6	5	7	6	5	4	4	5	4	6
Sojusz Lewicy Demokratycznej	9	8	8	7	10	8	9	9	7	9	10	8	10	10	8	8	7	7	9	5
Nowa Prawica Janusza Korwin-Mikke	2	2	2	2	4	2	2	2	2	2	2	4	1	2	3	4	3	5	5	5
Solidarna Polska Zbigniewa Ziobro	3	1	3	3	1	3	2	2	1	2	0	2	1	2	2	2	2	1	1	3
Twój Ruch/Ruch Palikota	4	5	4	5	6	2	4	3	3	2	5	4	3	3	3	3	3	1	3	1
Polska Razem Jarosława Gowina/ Polska Jest Najważniejsza	1*	1*	1*	2*	1*	1*	1*	1*	1*	1*	0*	0*	1*	1*	3	2	2	3	2	1
Prawica Rzeczypospolitej	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Polska Partia Pracy – Sierpień 80	0	0	1	0	1	1	1	1	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0
Inne	1	2	1	1	2	3	1	3	3	3	1	3	2	2	1	2	2	2	2	3
Trudno powiedzieć	21	20	22	23	23	24	25	23	27	26	26	21	26	26	25	24	27	27	24	20
N=	555	624	702	632	592	647	583	535	585	473	494	595	529	482	601	548	611	524	523	527

* Wyniki poparcia dla PJN

** Podstawą procentowania są wszyscy ci, którzy deklarują, że na pewno wezmą udział w wyborach. Z obliczeń wyłączono odmowy odpowiedzi

Wybory do Parlamentu Europejskiego nie przyczyniły się do zwiększenia mobilizacji wyborczej Polaków. Przeciwnie, zniechęciły do udziału w głosowaniu: zarówno przed majowymi wyborami, jak i tuż po nich zapowiadana frekwencja w krajowych wyborach parlamentarnych kształtowała się na stosunkowo niskim, w porównaniu z poprzednimi miesiącami, poziomie.

Czerwcowe deklaracje badanych dotyczące ich preferencji partyjnych odzwierciedlają powyborczy układ sił na scenie politycznej. Badani chętniej przyznają się do głosowania na zwycięzcę wyborów: poparcie dla PO sięgnęło poziomu nienotowanego od półtora roku. Część zdeklarowanych wyborców straciło SLD – poparcie dla tej partii utrzymuje się obecnie na poziomie porównywalnym z poziomem poparcia dla PSL i Nowej Prawicy Janusza Korwin-Mikkego. Efektem powyborczym jest też spadek odsetka niezdecydowanych. Wyniki wyborów są dla partii miernikiem ich poparcia społecznego, zaś dla części badanych stanowią, jak się wydaje, punkt odniesienia, wobec którego orientują oni własne preferencje.

Opracowała
Beata ROGUSKA

A N E K S

Tabela 1

		Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?			Liczba osób
		Na pewno wziął(ę)by w nich udział	Nie wiem, czy wziął(ę)by w nich udział	Na pewno nie wziął(ę)by w nich udziału	
		%	%	%	
Ogółem		52	16	32	1041
Płeć	Mężczyźni	57	13	30	498
	Kobiety	47	19	34	543
Wiek	18–24 lata	42	21	37	122
	25–34	47	21	32	209
	35–44	48	16	36	179
	45–54	59	14	27	168
	55–64	53	16	31	183
	65 lat i więcej	59	11	29	181
Miejsce zamieszkania	Wieś	50	15	35	402
	Miasto do 19 999	42	22	37	161
	20 000 – 99 999	56	15	29	192
	100 000 – 499 999	58	15	27	186
	500 000 i więcej mieszk.	55	20	26	100
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	40	15	45	226
	Zasadnicze zawodowe	45	19	36	258
	Średnie	55	17	28	347
	Wyższe	67	14	20	211
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	68	16	16	85
	Średni personel, technicy	75	8	17	54
	Pracownicy adm.-biurowi	59	13	28	76
	Pracownicy usług	49	19	31	61
	Robotnicy wykwalifikowani	33	28	38	114
	Robotnicy niewykwalifik.	41	6	53	43
	Rolnicy	51	18	32	40
	Pracujący na własny rach.	56	9	35	52
	Bezrobotni	36	29	35	97
	Emeryci	60	10	30	221
	Renciści	57	15	29	65
	Uczniowie i studenci	44	22	35	86
	Gospodynie domowe i inni	35	16	49	49
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	67	13	20	148
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	36	28	36	90
	sekt. pryw. poza rolnict.	52	15	33	244
	prywatnym gosp. rolnym	52	16	31	41
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	38	13	49	119
	501–750	45	17	39	106
	751–1000	48	19	33	149
	1001–1500	56	11	33	171
	Powyżej 1500 zł	66	15	19	222
Ocena własnych war. mater.	Złe	38	13	49	116
	Średnie	48	17	35	469
	Dobre	59	16	25	456
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	50	14	36	43
	Raz w tygodniu	59	16	26	484
	1–2 razy w miesiącu	49	22	28	172
	Kilka razy w roku	46	18	36	211
	W ogóle nie uczestniczy	38	10	52	132
Poglądy polityczne	Lewica	55	20	26	156
	Centrum	45	17	38	365
	Prawica	73	10	17	305
	Trudno powiedzieć	31	22	47	215

Tabela 2

		Na kandydata której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?				
		Nowa Prawica Janusza Korwin-Mikke	Platforma Obywatelska RP (PO RP)	Polska Razem Jarosława Gowina	Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL)	Prawo i Sprawiedliwość (PiS)
		%	%	%	%	%
Ogółem		5	32	1	6	24
Płeć	Mężczyźni	7	31	1	6	23
	Kobiety	3	34	0	5	25
Wiek	18–24 lata	28	20	1		17
	25–34	5	31	1	1	19
	35–44	3	42	1	7	12
	45–54	1	34	1	9	27
	55–64	3	34		6	28
	65 lat i więcej	1	30		8	35
Miejsce zamieszkania	Wieś	3	25	1	11	30
	Miasto do 19 999	6	34	2	1	21
	20 000 – 99 999	7	32	1	5	19
	100 000 – 499 999	5	43		1	20
	500 000 i więcej mieszk.	8	41	1	2	22
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	5	20		9	30
	Zasadnicze zawodowe	2	24		11	35
	Średnie	5	39	1	3	19
	Wyższe	8	39	1	3	17
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	2	44	4	6	12
	Średni personel, technicy	9	30			22
	Pracownicy adm.-biurowi	5	42		2	20
	Pracownicy usług		31		4	25
	Robotnicy wykwalifikowani	2	25		7	22
	Robotnicy niewykwalifik.	4	51			20
	Rolnicy		4		38	38
	Pracujący na własny rach.	2	47		5	8
	Bezrobotni	8	34		3	19
	Emeryci	2	29	1	7	36
	Renciści	1	30		8	30
	Uczniowie i studenci	32	20	2		13
	Gospodynie domowe i inni		41			22
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	6	27	1	5	26
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	2	43		3	22
	sekt. pryw. poza rolnict.	3	44	1	3	11
	prywatnym gosp. rolnym		10		31	32
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł		19		6	43
	501–750	3	20		10	30
	751–1000	1	24		7	31
	1001–1500	8	30	2	4	27
	Powyżej 1500 zł	5	48		4	16
Ocena własnych war. mater.	Złe	9	11	2		48
	Średnie	3	25		8	30
	Dobre	6	42	1	5	15
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu		18		3	43
	Raz w tygodniu	3	29	1	8	31
	1–2 razy w miesiącu	7	31	1	5	22
	Kilka razy w roku	10	42		2	11
	W ogóle nie uczestniczy	5	39	2	2	5
Poglądy polityczne	Lewica	3	29	1	4	13
	Centrum	3	45		3	17
	Prawica	8	29	1	9	34
	Trudno powiedzieć	5	16		5	20

Tabela 2 cd.

		Na kandydata której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?					Liczba osób
		Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD)	Solidarna Polska Zbigniewa Ziobro	Twój Ruch	Inna	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		5	3	1	2	20	527
Płeć	Mężczyźni	6	3	1	3	19	272
	Kobiety	5	3	1	2	21	255
Wiek	18–24 lata	4	3	4	2	20	51
	25–34	5	5	2	4	27	95
	35–44	8	1		3	23	83
	45–54	5	2		4	18	97
	55–64	5	5	1	1	16	95
	65 lat i więcej	6	1	1	0	19	106
Miejsce zamieszkania	Wieś	5	3		1	23	196
	Miasto do 19 999	8	3	3	2	19	65
	20 000 – 99 999	4	2	1	3	25	107
	100 000 – 499 999	7	5	1	3	15	105
	500 000 i więcej mieszk.	3		1	7	14	54
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	6	4			25	89
	Zasadnicze zawodowe	4	3		1	20	115
	Średnie	6	2	2	2	20	187
	Wyższe	5	2	1	6	17	136
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	5		1	4	22	58
	Średni personel, technicy	8	5	4	6	16	38
	Pracownicy adm.-biurowi	5	3		2	22	44
	Pracownicy usług	8	13			18	26
	Robotnicy wykwalifikowani	10				33	38
	Robotnicy niewykwalifik.	5			8	11	18
	Rolnicy		6			13	20
	Pracujący na własny rach.		6		7	25	28
	Bezrobotni	9			7	19	34
	Emeryci	6	2	0	1	16	131
	Renciści	2	3			26	37
	Uczniowie i studenci	3	4	4		21	38
	Gospodynie domowe i inni			4	7	26	17
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	7	1		2	25	96
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	9	3		9	9	30
	sekt. pryw. poza rolnict.	5	6	2	3	23	123
	prywatnym gosp. rolnym		5			21	21
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	3	3		3	25	45
	501–750	8	2			26	45
	751–1000	11	1	3	3	18	71
	1001–1500	2	6	1	4	17	93
	Powyżej 1500 zł	8	3	1	1	13	146
Ocena własnych war. mater.	Złe	7		1	3	19	45
	Średnie	8	3	1	3	21	219
	Dobre	3	3	1	2	21	263
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	3	8			25	20
	Raz w tygodniu	5	3	0	2	17	280
	1–2 razy w miesiącu	6	2		2	24	84
	Kilka razy w roku	7	2		3	24	96
	W ogóle nie uczestniczy	4	2	9	8	25	47
Poglądy polityczne	Lewica	23	5	3	5	14	84
	Centrum	5	2	1	3	21	163
	Prawica	1	3	0	1	13	215
	Trudno powiedzieć		1		1	52	65